

De grote schilderijen van Anouk van Zwieten: ‘Iets verpesten opent nieuwe mogelijkheden’

Anouk van Zwieten: ‘Ik vind het leuke aan schilderen dat je het steeds weer opnieuw voor jezelf uitvindt.’ BEELD JESPER VISSER

Anouk van Zwieten exposeert haar grote schilderijen bij galerie tegenboschvanvreden. ‘Soms worden de doeken vol ‘fouten’ uiteindelijk de beste.’

De schilderijen van Anouk van Zwieten (1991) zou je abstract kunnen noemen. Toch liggen er allerlei waarnemingen in het werk besloten. Voor Van Zwieten is schilderen vooral ook een manier om grenzen te verleggen. “Wat ik belangrijk vind aan schilderen is dat je jezelf een beetje bevrijdt van wat wel en niet zou mogen in de schilderkunst.”

De kunstenaar maakt sinds haar afstuderen aan de HKU in Utrecht in sierlijke penseelstreken furore met haar grote schilderijen. Ze heeft een intuïtieve manier van werken, waarbij niets van tevoren vaststaat. Gevolg is dat er gaandeweg ook van alles mislukt. “Dat hoort er natuurlijk bij. Als je een werk eigenlijk hebt verpest voor jezelf, kun je alle regels loslaten. Dan ligt alles ineens weer open. Dat vind ik het leuke aan schilderen, dat je het steeds weer opnieuw voor jezelf uitvindt. Iets verpesten opent nieuwe mogelijkheden. Soms worden de doeken vol ‘fouten’ uiteindelijk de beste.”

Ze loopt naar een hoog doek waarin een lichtgroene vorm verschijnt tegen een donkere achtergrond met kruisende lijnen. “Ik vind dat het bij deze goed zichtbaar is. De vorm is over iets anders geschilderd dat niet helemaal goed op zijn plek stond. Maar zo’n onhandigheid voegt uiteindelijk iets toe omdat het niet vooraf gepland was.” Het mislukte deel is nauwelijks meer te zien. “Ik vind het altijd fijn in een werk dat je ziet dat ik aan het zoeken ben. Het schilderij past zich langzamerhand aan mij aan. Of ik pas me aan aan het schilderij.”

Het schilderij links is opgezet als een aquarel, met dunne lagen waar het onderliggende doek doorheen schijnt. Het schilderij rechts, Happy Tears, bestaat uit veel lagen. Uiteindelijk zijn drie kleurige druppelvormen overgebleven. BEELD TEGENBOSCHVANVREDEN

Rubber lint

De nieuwe vorm die Van Zwieten op het doek heeft gezet, lijkt uit het kader te barsten. De lichtgroene kleur zet zich voort tot op de zijkant van het doek. “De randen van een schilderij vind ik altijd interessant. Dat is vaak het eerste waar ik naar kijk op een tentoonstelling.

Je wordt een beetje meegenomen naar iemands praktijk, je kijkt naar iemands werkwijze. Eén keer heb ik een werk ingelijst. Dat werkte niet, dan neem je iets weg.”

Voor in de galerie hangen twee schilderijen van hetzelfde formaat, die elk een uiterste in Van Zwieten's werkwijze vertegenwoordigen. Het schilderij links is opgezet als een aquarel, met dunne lagen waar het onderliggende doek doorheen schijnt. Het schilderij rechts, met de titel *Happy Tears*, bestaat uit heel veel lagen. Uiteindelijk zijn drie kleurige druppelvormen overgebleven. Monumentaal van formaat, maar op een bijna maniakale manier met korte, smalle kwaststreken opgebouwd.

Inspiratie voor een nieuw schilderij kan overal vandaan komen. “Ik heb een atelier in een industriegebied. Daar zijn allemaal hele rare gebouwen waar altijd wat gebeurt, met apparatuur bijvoorbeeld. Er hangt nu voor mijn raam een heel groot rubber lint dat zich soms uitrekt en dan weer teruggaat. Als ik dat zie, zie ik meteen een schilderij. Dat is een interessante vorm om te herhalen in mijn atelier. Er was laatst een gebouw afgebrand. Dan gaan ze steeds een stuk afvoeren. Dat zijn voor mij een soort tekeningen die steeds van vorm veranderen.”

Figuratief en abstract

Na de middelbare school ging Van Zwieten naar een kappersopleiding en ze volgde een MBO-opleiding Art en Design. “Dat was nodig omdat ik papieren moest verzamelen om naar de kunstacademie te gaan.” Daarvoor was ze altijd al gefascineerd door schilderkunst. Ze noemt de Belgische schilder Walter Swennen als een van haar inspiratiebronnen. “Voor mij is hij een schilder die zich weinig aantrekt van hoe het technisch in elkaar zou moeten zitten en zich niet daardoor laten leiden. Hij maakt gewoon wat hij op dat moment wil maken.” Een andere voorbeeld is de Amerikaanse Laura Owens. “Zij werkt figuratief en abstract en die combinatie van twee compleet verschillende soorten werkelijkheid komen heel mooi samen.”

Als Van Zwieten aan een schilderij begint heeft ze meestal al een werktitel in gedachte. “Maar soms verandert die ook weer. Ik schrijf altijd korte steekwoorden op tijdens het werken Uiteindelijk maak ik van die woorden en fragmenten een selectie en ontstaat de definitieve titel.” Ze vindt het soms lastig om te bepalen wanneer een schilderij voltooid is. “Ik werk vaak aan veel dingen tegelijk. Als ik ergens over twijfel dan draai ik het doek om of zet het weg. Dus ik schuif altijd tussen al die werken. Na een paar weken aankijken kun je beter afstand van het schilderij nemen. Dan besluit ik of het af is.”

Anouk van Zwieten, *All the best*, t/m 8 oktober bij tegenboschvanvreden, Bloemgracht 57